

IKÄIHMISTEN YHTEISÖLLINEN ASUMINEN - SUDENKUOPPAKO?

Keusoten alueella ollaan suunnittelemassa ja kehittämässä ikäihmisten uudenlaisia yhteisöllisiä asumismuotoja. Ilmeisenä tavoitteena näyttää olevan ikääntyneiden, huonokuntoisten ja muistisairaiden vanhusten keskittäminen "reservaatteihin", jolloin suunnittelua ohjaa pikemminkin säästöpyrkimykset kuin ikäihmisten tarpeiden mukainen asuminen.

Ikäihmiset toivovat, että jo suunnitteluvaiheessa heidät otetaan mukaan suunnittelemaan ja tuomaan esille minkälaista asumista he tarvitsevat ja toivovat. Heidän esille tuomansa asiat pitää todella ottaa huomioon asuinalueita suunniteltaessa.

Ei saa, eikä voi olla niin, että nuoret, korkeasti koulutetut, hyvätuloiset ja terveet ihmiset työpöytänsä takana suunnittelevat ikääntyneitä kuulematta millaista asumista ja palveluita ikäihmiset tarvitsevat. Asuntojen tulee sijaita muun asutuksen keskuudessa eikä ikäihmisten reservaattina jossain sivummalla. Ikäihmisten tulee saada myös monipuoliset palvelut kodin läheltä. Ikäihmiset eivät halua asua "ikäihmisten varastossa", kuten yksi vanhustentalon asukas asian ilmaisi.

Ikäihmiset toki toivovat loppuelämänsä asumismuodolta yhteisöllisyyttä. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että ympärillä asuu ainoastaan muita samassa tilanteessa olevia. Sosiaalisuutta, viihtyvyyttä ja virikkeellisyttä lisäävät yhteiset tilat sekä ulkona että sisällä. Niissä ihmiset voivat tavata toisiaan ja nauttia sosiaalisesta kanssakäymisestä. Ympäristön tulee olla monipuolinen, virikkeellinen, sosiaalinen ja ympäristössä tulee asua kaikenikäisiä ihmisiä, "vauvasta vaariin". Osa ikäihmisistä haluaa aktiivisesti seurata mitä ympärillä tapahtuu.

Kaikki ikääntyneet eivät kuitenkaan halua asua yhteisöissä, vaan toivovat asuinympäristöltä rauhaa ja hiljaisuutta. Erilaisista lähtökohdista tulevat ikääntyneet eivät välttämättä halua tai sopeudu kovin tiiviiseen yhteisölliseen asumiseen.

Yhteisöllisyys pahimmillaan voi käydä naapureille raskaaksi ja johtaa eripuraan sekä ristiriitoihin. Naapuriapu on hyvä, mutta sillä ei voida odottaa korvattavan julkista terveydenhuoltoa tai ikäihmisistä huolehtimista. Sosiaalisuutta ja viihtymistä ei lisää se, että ikäihmiset joutuisivat huolehtimaan toisistaan, auttamaan, mahdollisesti hoitamaan toistensa asioita ja jopa terveydentilaan liittyviä hoitoja. Ikäihminen ei välttämättä jaksaa osallistua naapurinsa tukemiseen tai asioiden hoitoon, kun omassakin jaksamisessa on tarpeeksi. Naapuriavun täytyy olla täysin vapaaehtoista.

Kellokosken Eläkeläiset ry:n
Sote-toimikunta